

baptist.dk

4

2019

Må vi så få fred

Indhold – Må vi så få fred!

3 Fred for enhver pris

– leder

4 En selvmordstruet har fundet fred i livet

– om det svære liv

8 Jesus – fredens fyrste

– fred i bibelsk forstand

10 Mødet med dem, der tænder det laveste i os

– overvejelser om menneskesindet

12 RESAM

– om det religiøse samtalenetværk

16 Historie om en elefant

– om konflikthåndtering og forebyggelse

18 Kirkens rolle i den politiske verdensfred

– om at medvirke til at forberede freden

21 100 års FRED – eller?

– Folkeforbund, Versaillestraktaten og FN

22 Livsmod på trods

– interview med Herdis Larsen

25 Tal med elefanten i rummet!

– om at være kristen og homoseksuel

28 Fællesskab er det mest dyrebare, vi har!

– interview med Per-Arne Dahl

30 Mit livs kald

– Lisbeth Hjordy Hansens oplevelse af kald

31 Torsdagstanke

31 Navne

32 Det åbne fællesskab giver helligt kaos

– menighedsstafetten

34 Min Fred giver jeg Jer

– fredsarbejde i international mission

36 Fred, retfærdighed og stærke institutioner

– klumme

Forsiden:
[📷] Christophe Libert
– Freelimages

Udgivet af Baptistskirken i Danmark
Nummer 4, 2019 – 166. årgang

Udgivelsesdatoer og deadlines

Nr. 5: 6. december. Deadline 7. oktober

baptist.dk kan læses på www.baptist.dk.
Følg også bladet på Facebook.

Bladet kan modtages som lydfiler på CD ved henvendelse til Sekretariatet.

Redaktion

Hanne Kiel, ansvarshavende redaktør
tlf. 3190 8190, hanne_kiel@hotmail.com
Vibeke Dalsgaard, tlf. 2262 8839, sortebaervej5@gmail.com
Jamie Cunningham,
tlf. 6089 1441, jamielynn.cunningham@yahoo.com
Lone Møller-Hansen, tlf. 2347 4015, lone@baptistkirken.dk
Renathe Zimmermann,
tlf. 6165 2656, ivrezimmermann@gmail.com
Gitte Elleby, redaktionssekretær
tlf. 2299 0424, gitte@baptistkirken.dk

Oplæser og ansvarlig for lydudgaven på CD: Ole Engel

Fred for enhver pris

Hvordan vil du definere ordet ›fred‹ til et barn? Hvordan føles fred? Hvordan ser den ud? Hvad mener vi i kristne kredse, når vi ønsker andre ›Guds fred‹? Er fred ens for alle?

[≡] Jamie Lynn Cunningham

[📷] Christophe Libert – Freemages

Hos Amish-folket afspejler deres påklædning og ansigtsbehåring 1700-tallets oprør mod enhver form for militærtjeneste og religiøs autoritet. De bærer ingen knapper, for knapper markerede datidens militæruniformer. Gifte mænd lader deres skæg vokse – dog barberes overlæben, for store overskæg var populære blandt militær-officerer, og rent barberet ansigt var kendetegn hos præster og munke i oplysningstiden. Og Amish-folket stammer fra anabaptister, som både nægtede brug af vold og afviste de førende kirkeautoriteter.

De vender den anden kind til

Mange kender Amish-folket fra romantiske Hollywood-fremstillinger eller økologiens rampelys, men de oplever faktisk temmelig meget diskrimination, mobning og endda vold fra deres ikke-Amish nærom-

råde, men det hører man ikke om, med mindre man bor der. De melder det aldrig til myndigheder, selv i tilfælde af mord, fordi de tager budskabet om at vende den anden kind til meget bogstaveligt. De sagsøger heller ikke.

I stedet hviler de på menighedens støtte som forsikring mod ulykker og alle former for forfølgelse – og på Guds løfter selvfølgelig.

Fred i vores samfund

Kunne vi finde fred, hvis vi levede side om side dels med mennesker som Amish-folket, der er konsekvente pacifister og efterfølger Kristus' eksempel på den radikale måde, og dels med mennesker, der lige så konsekvent fastholder retten til at bære våben og bruge dem?

I dette nummer undersøger vi ›fred‹ set fra mange forskellige vinkler – fred med sig selv, med andre, med andre religioner, med andre nationer og med Gud. God læselyst!

Grafisk design: pedersen & pedersen
Trykkeri: Jørn Thomsen Elbo
Oplag: 3.000

baptist.dk er Baptistkirken i Danmarks kirkeblad og kan sendes til alle med tilknytning til en baptistmenighed.

Artikler er ikke nødvendigvis udtryk for Baptistkirken i Danmarks eller redaktionens holdning. Idéer, artikelforslag og digitale billeder modtages gerne.

Baptistkirken i Danmark
Sekretariatet
Lærdalsgade 7, st.tv., 2300 København S
Tlf. 3259 0708 – mandag-fredag kl. 9-12
E-mail: info@baptistkirken.dk
Hjemmeside: www.baptistkirken.dk

Henvendelse om adresseændring til din lokale menighed.
Dødsfald og nye medlemmer indberettes til Sekretariatet.

Gaver til baptist.dk: Kan indbetales på 3201 10042879 eller MobilePay 90519 mærket »baptist.dk«. Gaver er fradragsberettigede efter gældende regler.

En selvmordstruet har fundet fred i livet

Jeg har forsøgt at begå selvmord! Flere gange! Bum. Så er det ude! Jeg kunne ikke klare tanken om, at der ville komme en dag igen i morgen. Min indre smerte og lidelse var så altfortærende, at det var ganske ubærligt at være i live. Døden sås som den eneste udvej for at finde fred i mit sind. At være låst inde på lukket psykiatrisk afsnit var i lange perioder nødvendigt for at forhindre mig i at ende mit liv.

[≡] [🗨️] [✍️] Stine Tømmerås

Når jeg vågnede op efter mine selvmordsforsøg, følte jeg mig snydt for døden og kunne ikke begribe, hvorfor Gud ikke ville have mig. I dag er jeg taknemmelig for, at han var stædig og holdt mig i live. Forleden sad jeg med min præst, Lone Møller-Hansen, og talte om netop denne kronik, hun havde spurgt mig om at skrive.

Lone har fulgt mig i mange år, og hun fortalte mig nu om en episode, hun erindrede, da hun stod ved min seng på hospitalet, hvori jeg lå bevidstløs efter et selvmordsforsøg: »Og så tænkte jeg på, hvad jeg dog skulle sige til din begravelse«. Lones stemme knækker over, og tårene pibler frem: »Og nu sidder du her i dag«, siger Lone, »og har et helt andet liv. Det havde jeg aldrig turdet håbe på. Det er et

mirakel!« Og det er det i sandhed. Ingen – slet ikke jeg selv – troede, jeg ville nå dertil, hvor jeg er i dag. Men så meget desto mere fantastisk er det, at jeg kan vidne om, at håbløshed kan vendes til håb.

Incest-offer

Fra jeg var ca. tre til tolv år, blev jeg udsat for incest af min psykisk syge farfar, der ind imellem også boede hos os i uger ad gangen. Så – nu er dét tabu også brudt. Der blev aldrig taget hånd om det, og jeg fik aldrig hjælp til at få bearbejdet traumerne. Jeg forsøgte derfor at lade som om, det ikke var sket. På overfladen så det fint ud. God uddannelse, godt job, rejste rundt i verden, blev gift med en udenlandsk mand osv.

»»*Det er i erkendelsen af min sårbarhed, jeg skal finde min styrke.*««

Men på trods af det havde jeg det forfærdeligt, og det blev kun værre med årene. Ikke mindst tærede også fire års fertilitetsbehandlinger på krop og psyke. Mit største sammenbrud skete efter fødslen af min datter, hvor jeg for alvor blev konfronteret med min egen bagage og sårbarhed.

Jeg forstod og anerkendte dog ikke, at min barndoms traumer var skyld i, at jeg havde det så forfærdeligt, så jeg gjorde mig hård og bagatelliserede det. Jeg måtte jo bare være mærkelig, når jeg havde det så dårligt over dét. Jeg var blot et forkert, usselt menneske – en forfejlet mor, der ikke fortjente mit barn – hun var bedre tjent uden mig. Selvhad og indre smerte fyldte alt, og jeg mente ikke, jeg fortjente at leve.

Flashbacks

I 2012 blev jeg derfor indlagt på psykiatrisk center og fik endelig intens hjælp, men det

Lad mig dø

Gud, min kæere Gud
Lyt nu til bønnen i mit indre
Tag mig væk fra dette liv
For kun det vil kunne lindre

Smerten bider indeni
og river mig itu
Ingen tilflugt at finde
for al min barndoms gru

Hver dag er en kamp
Hvert minut, hvert sekund
Kan det virkelig være sandt?
Skal livet gøre så ondt?

Krop og sjæl er så forpint
Mine kræfter ebber ud
Kun i døden findes hvile
Så sæt mig fri, min Gud

Dette liv er alt for svært
Og smerten ikke til at bære
I din himmel, kæere Gud,
vil jeg hvile og være

Kom nu og sluk min flamme
Lad mit liv ebbe ud
Jeg be'r dig, lad det slutte
Tag mig op til dig, min Gud

Stop nu blidt mit åndedræt
Lad lidelsen få ende
Kun i døden er der fred
Og pinen vil forsvinde

Kald nu min sjæl til dig
Kald mig stille ved mit navn
Spred nu dine varme arme
Hold mig tæt i din favn

Giv mig lov at tage bort
Her mens jeg ligger og sover
Lad mig ikke vågne op
Klip nu blot min livsstreng over.

» Min uforløste indre smerte åd mig op indefra. «

var en ekstremt barsk tid. Jeg kæmpede bl.a. med Komplex PTSD, depression, dybt selvhad, selvskade og grumme selvmordstanker og -forsøg. Mange gange om dagen – igenem fem år – genoplevede jeg med alle sanser voldsomme flashbacks af min barndoms værste overgreb. Det var som at være lille igen og gennemgå alle pinslerne på ny – mange gange dagligt. Hvordan holder man det ud?

Et dybt dysfunktionelt ægteskab og mangelfuld familiestøtte gjorde ikke tingene lettere. Min uforløste indre smerte åd mig op indefra og til sidst i en sådan grad, at lidelsen blev komplet ubærlig. Jeg så ingen anden udvej end døden. Det var som konstant at have hånden bundet til en tændt kogeplade. Du kan ikke komme væk, og hvis kun dét at dø kan gøre, at du slipper for smerten, er du villig til netop det.

Det kan være svært at forstå for andre, hvordan man kan nå dertil, at man ikke ønsker

» Selvhad og indre smerte fyldte alt, og jeg mente ikke, jeg fortjente at leve. «

mit indre. Især én fantastisk dygtig og empatisk sygeplejerske, Dorte, vandt min skrøbelige tillid, og hun investerede sig selv personligt ud over det sædvanlige.

Pseudo-mor

Dorte har holdt min hånd hele vejen og turdet være i smerten med mig. Hun er stadig min faste støtte og en form for følelsesmæssig »pseudomor«, jeg altid kan ringe til, selvom det er tre et halvt år, siden jeg blev udskrevet. Jeg kom hjem, blev skilt og fik mit eget hus til min datter og mig. På trods af lidelsen valgte jeg heldigvis igennem hele indlæggelsen at være sammen med min vidunderlige datter hver eneste dag. Det var meget vigtigt for mig, og vi har derfor et tæt og kærligt bånd.

For lidt over to år siden skete det, jeg aldrig havde troet – jeg fandt kærligheden. En dejlig, mild og kærlig mand, der rummer mig, som den jeg er, med den bagage og de ar, jeg har

→ livet mere, især når man lige har fået en vidunderlig lille datter. Jeg tror ikke, man fuldt kan sætte sig ind i den desperate følelse og intense indre smerte, med mindre man selv har været der.

Unormalt lang indlæggelse

Det blev til en unormalt lang indlæggelse på tre et halvt år, for så lang tid tog det at få bearbejdet de dybe og voldsomme traumer,

nå til de rette erkendelser omkring det og få samlet mit fragmenterede jeg til et mere helt menneske. Jeg skulle lære at rumme mit indre, svigtede barn og tage hende i hånden fremfor at være vred på hende.

Lidelsen har været ubærlig, men ved at få kigget på den og delt den, har den mistet noget af sin kraft. Heldigvis oplevede jeg under indlæggelsen, at jeg med hjælp tog de første skridt på min lange rejse mod heling af

med mig på krop og sjæl. Det har hjulpet mig til at gøre det samme. Mine flashbacks er nu endelig forsvundet, i og med jeg har gennemarbejdet min fortid og fundet tryghed, ro, tillid og kærlighed – følelser og begreber, der har været meget svære for mig.

Styrken i sårbarheden

Langsomt har jeg lært, at jeg skal finde min styrke i erkendelsen af min sårbarhed. Jeg har erfaret, at det ikke nødvendigvis handler om at få alt det svære til at gå væk, men om

at lære at leve med det, jeg har med mig, og acceptere mig selv. Jeg lever med min PTSD og min skrøbelighed og er blevet bedre til at tage hensyn til den. Min historie er blevet en mere integreret del af mig, og jeg har sluttet fred med den og dermed også med mig selv.

Jeg har en ambition om at være med til at bryde tabuer og et ønske om, at mine erfaringer ikke skal være spildte, men kan bidrage med noget. Derfor tager jeg i dag undertiden ud og holder oplæg, bl.a. for personale i psykiatrien, på akutmodtagelsen, pårørendegrupper mv.

Fred i livet

Jeg bliver stærkere dag for dag og er taknemmelig for al den hjælp og kærlighed, jeg heldigvis også har mødt i mit liv. Jeg nyder min nyvundne lille familie på fem, hvor min datter også glædes over sine to dejlige bonus-søskende. Gud er god! Der er håb for selv den håbløse.

Før ønskede jeg kun at finde fred i døden – nu finder jeg fred i livet.

» Men så meget desto mere fantastisk er det, at jeg kan vidne om, at håbløshed kan vendes til håb. «

Hjælpeorganisationer

hvis du har været udsat for misbrug og søger hjælp:

- www.kris-dk.dk
- facebook.com/Landsorganisationen-KRIS-191946597599923
- www.landsforeningen-spor.dk
- facebook.com/LandsforeningenSpor
- www.Csm-danmark.dk

Jesus – fredens fyrste

I Det Gamle Testamente er der forskellige forestillinger om Gud. Nogle tekster beskriver Gud som en voldelig Gud. Det er fx historierne om syndfloden¹ og om Sodoma og Gomorra, der udslettes.² Der er drabet på de førstefødte i Egypten³ og udryddelsen af kanaanæerne.⁴ På samme måde får Saul besked om at udrydde amalekitterne – mænd, kvinder og børn. Ingen må overleve.⁵

» Der findes altså både en voldstradition og en ikke-voldstradition i Det Gamle Testamente. «

[≡] Ole Lundegaard

[📷] Javier Allegue Barros – Unsplash

I andre tekster i Det Gamle Testamente er visionen et fredsrige, der skal omfatte alle folkeslag.⁶ Hos Esajas hører vi om barnet, der skal fødes, og som skal kaldes Fredsfyrste.⁷ Visionen hos Esajas er universel og omfatter hele skaberværket. Ulven og lammet græsser sammen, løven æder strå som oxen.⁸ Der skal ikke længere findes drab, ikke engang på dyr: »Den, der slagter en okse, er en manddræber.«⁹

Vold eller ikke-vold på Jesus' tid

Der findes altså både en voldstradition og en ikke-voldstradition i Det Gamle Testamente. Begge traditioner levede gennem folkets historie og ind i Jesus' tid, hvor zeloterne ønskede at gennemtvinge Israels befrielse fra romerne gennem en voldelig opstand. Måske tilhørte Judas Iskariot oprindeligt den gruppe og angav Jesus til ypperstepræsterne,

Ole Lundegaard:

- præst i Kors Kirkens Baptistmenighed
- indtil 2004 underviser på »Skandinavisk Akademi for Lederskab og Teologi« (SALT) i København og på Baptisternes Teologiske Seminarium i Tølløse

» Fjender skal ifølge Jesus ikke slås ihjel, men elskes. «

fordi han var skuffet over, at Jesus ikke ville tage magten med vold.

Jesus afviser voldsanvendelse

I kristen tradition læser vi Esajas' ord om barnet, der skal fødes, og som skal kaldes Freds-fyrste, som ord, der går i opfyldelse med Jesus. Derfor læser vi hver jul Esajas' ord sammen med englenes ord til hyrderne på marken: »Fred til mennesker med Guds velbehag«. ¹⁰ Julen handler om Guds fred, der med fødslen af Marias barn nu er kommet til verden.

Jesus afviser meget kategorisk vold. ¹¹ Dermed undsiger han de elementer i Det Gamle Testamente, der handler om at indtage land med vold – eller anvende vold i det hele taget. »Alle, der griber til sværd, skal falde for sværd«, lyder hans forudsigelse, ¹² og fjender skal ifølge Jesus ikke slås ihjel, men elskes. ¹³ Det er de ikke-voldelige traditioner, bl.a. hos profeten Esajas, som Jesus stiller sig i forlængelse af. Det kommer bl.a. til udtryk i Bjergprædikenen, hvor Jesus klart siger: »Salige er de, som stifter fred, for de skal kaldes Guds børn«. ¹⁴ Jesus gør fredsstiftelse til en kernesag for sine disciple – måske endda et sakramente.

Jesus' død – den endegyldige dom over volden

Da Peter ved Jesus' arrestation griber et sværd for at forsvare ham, siger Jesus, at han, hvis han ville, kunne bede sin Far sende tolv legioner engle til hjælp. ¹⁵ Men det ville være mere af det, verden allerede kender. Guds vej er en anden: Ikke-voldens vej. Jesus' død på korset er tegnet på, at Guds vej til fred for mennesker, mellem mennesker samt mellem Gud og mennesker, ikke går gennem magt og voldsanvendelse, men gennem opgivelsen af magt. ¹⁶

Hvad med os?

Nogle teologer mener, at det er forkert eller umuligt at basere en social etik på Jesus' budskab, men det er det ikke. Fredens Fyrste kaldte disciple til at følge sig på fredens vej, og vi må gå den samme vej som han. Der er ikke brug for mere af det, verden allerede har set nok af: magt og vold. Vores vej skal være at praktisere fred og forsoning i og ud fra vores menigheder: »Nåde være med jer og fred fra Gud, vor Fader, og Herren Jesus Kristus! Amen«.

Stræb efter fred med alle og efter den helligelse, uden hvilken ingen kan se Herren. ¹⁷

1. Mosebog kap. 6-8
1. Mosebog kap. 18-19
2. Mosebog kap. 11-12
4. Mosebog kap. 21, vers 2-3; 5. Mosebog kap. 20, vers 16-17; Josvabogen kap. 6, vers 17 og 21
1. Samuels bog kap. 15
- Esajas' bog kap. 2, vers 1-5
- Esajas' bog kap. 9, vers 5
- Esajas' bog kap. 65, vers 25
- Esajas' bog kap. 66, vers 3
- Lukas-evangeliet kap. 2, vers 14
- Det samme gør hans forløber, Johannes Døber, se Lukas-evangeliet kap. 3, vers 14
- Matthæus-evangeliet kap. 26, vers 52
- Matthæus-evangeliet kap. 5, vers 44
- Matthæus-evangeliet kap. 5, vers 9
- Matthæus-evangeliet kap. 26, vers 53
- Formand for Baptistkirkens Teologiske Forum, Johannes Aakjær Steenbuch har netop udgivet en bog, der bl.a. behandler dette, Guds rige er anarki. Evangeliet mellem magt og afmagt A/Politisk teologi, Fønix 2019. Bogen vil jeg anmelde ved en senere lejlighed.
- Hebræerbrevet kap. 12, vers 14

Mødet med dem, der tænder det laveste i os

Hun sad der foran mig på caféen. Min gamle skolekammerat i sit yderst matchende dyre tøj og med velpolerede negle, mens hun fortalte om sin sidste ferie. Fire dejlige uger sammen med manden i deres lille lejlighed i Sydspanien: »Det er godt nok lidt luksus, Vibeke, men vi har vel ret til at nyde det lidt her på vores gamle dage?«

[≡] Vibeke Dalsgaard

[📷] Jon Tyson – Unsplash

Ja, det har vi da, men i stedet for at glæde mig sammen med hende, så sad jeg pludselig og overvejede, om jeg kunne finde noget at sige, som kunne tvære hendes selvtilfredse smil af ansigtet. Jeg gjorde det heldigvis ikke, men besindede mig. Det sidder alligevel stadig i mig, at jeg pludselig havde vældig lyst til at sige noget rigtigt sårende.

Hvad var det lige, der stak mig i den situation?

Simpel misundelse?

Vi kommer alle i situationer, hvor vi tænker: 'Gid det var mig!' Den følelse er ikke forkert i sig selv. Den er kun forkert, hvis følelsen gør, at du ikke under den anden det, som du af forskellige årsager ikke kan få. Når den følelse banker på, er det min erfaring, at den ikke skal blive inde i os. Den skal ud i frisk luft. Måden at få luftet vores følelse af, at andre mennesker kan noget eller oplever noget, som vi

gerne ville kunne eller opleve, er helt simpel. Sig det! Når vi møder mennesker, som gør os lidt misundelige, så gør det aldrig det andet menneske ondt, at vi siger det. Måske tværtimod. Og når følelsen har fået ord, ender det aldrig med, at vi sårer nogen.

Med indbyggede forskelle

Menneskesindet er dog mere sindrigt end simpel misundelse. Der var faktisk intet af det, som hun udstråede, som jeg ville ønske, jeg havde eller oplevede. Hvad var det så, der provokerede mig?

Vi er alle skruet forskelligt sammen fra Skaberens hånd, og vi har også forskellige livsvilkår. Det betyder, at vi ikke kan eller interesserer os for det samme. Vi har ting, som falder os nemt, og andre ting, som vi enten ikke kan eller kun kan med stor koncentration og anstrengelse. Der er sider af livet, vi må lægge

fra os og erkende, at det her er ikke min spidskompetence. Jeg skal nok bruge mit liv på noget andet. Troen på, at vi kan det hele, er det, der giver især unge 12-tals-piger store psykiske problemer. Vi andre lægger det bag os og finder vores styrker dér, hvor vi gør fyldest i livet.

Alle mennesker har altså ligesom månen en side med lys og en side med mørke. Det er meget forskelligt, hvordan vi håndterer, at der er opgaver eller tildragelser i livet, som vi har det let eller svært med. Nogle er meget præcise med, hvad de vil eller ikke vil. Hvis de bliver spurgt om noget, som måske er lidt vanskeligt for dem, siger de: »Nej – det vil jeg ikke«. Det bevirker, at der er oplevelser eller udfordringer, som de aldrig oplever, og det gør livet lidt fattigt. Andre får aldrig sagt farvel til deres mørke-side, hvilket måske betyder, at de hele livet længes efter at kunne noget, som de ikke kan. Og det medfører let, at de heller ikke finder glæde i det, som de kan.

Når livet skrumper

Og så er der min søde skolekammerat, hvor

»»Hvad var det lige, der stak mig i den situation?««

» Vi må lægge det fra os og erkende, at det her er ikke min spidskompetence. «

hele min mørke-side blev blæst ind over café-bordet. Uanset, om vi er afklaret på vores kompetencer og vores mangler, så kan vi opleve, at vores liv ligesom skrumper, når andre mennesker taler om deres. Vi kan opleve misundelse over noget, som vi slet ikke ønsker, hvis vi tænker klart.

Når det kommer – og jeg tror, alle oplever det – er det i orden for en kort tid at benytte sig af nogle tillærte sætninger som: »Det gør mig så godt at høre, hvor glad du er« eller »Hvor er det dejligt, at I har haft så god en oplevelse.« Det giver en lille pause, og du vil opleve, at pausen gør, at dit liv rejser sig igen. Og så kan du fortælle om det, der tænder dig og skaber glæde.

Vi er velsignede

Når du oplever, at mennesker »tænder« dig negativt, er det altid et tegn på, at du har brug for tid med Gud. Til refleksion og til bøn. Vi skal huske, at han kender os helt igennem både på vores lyse side og på den mørke. Vi er velsignede!

Resam er (også) et fredsprojekt

Én begivenhed har prentet sig ind i Jeppe Hedaas hjerne som noget, vi skal undgå i fremtiden: Muhammedkrisen.

»I stedet for at brænde ambassader af skal vi næste gang bare løfte røret og snakke sammen. Fordi vi som kristne, jødiske og muslimske ledere er blevet venner«, siger Jeppe Heda, initiativtager til Resam – Religion og Samfund.

[≡] Lone Møller-Hansen

[📁] Arkiv

»Vores fælles værdier bør have en værdipolitisk stemme.«

Jeppe far syntes ikke, at sønnen skulle konfirmeres, så han lokkede med et pænt beløb. Men Jeppe ville konfirmeres, og således blev kursen lagt. Jeppe går sine egne veje og brænder for det, han engagerer sig i og tror på. Han er menighedsrådsmedlem ved Københavns Domkirke. Lige nu har han og hustruen Jane investeret sig selv og foreløbig fire mio. kr. i projektet Resam.

Ingen magtsyge

»Vi har et supergodt udgangspunkt for dialog i Resam, fordi vi har meget høflige, ordentlige og veluddannede gejstlige ledere i Danmark. De er alle relativt helstøbte, har ikke stor magtsyge, så det var nemt at invitere dem til samme bord. På den måde har vi et unikt udgangspunkt, og det er globalt set et positivt særkende for Danmark.«

Resam har nu eksisteret i praksis i godt et års tid. Formålet er at skabe en mødeplads og et samtalerum for dem, Jeppe Heda kaldet »de gejstlige«. Det er »nr. 1« i hvert enkelt religiøst samfund: Den jødiske overrabbiner, den ledende imam i en muslimsk organisation og generalsekretæren, biskoppen eller formanden for en kristen kirke. I alt er der p.t. 16

medlemmer i Resam. De mødes tre-fire gange om året, og der er forbavsende godt fremmøde, når man tænker på, hvor travle de mennesker er.

Den gode nation

De 16 religiøse ledere er blevet enige om en vision, som skaber »Den gode nation«. Den indeholder syv punkter og 12 veje dertil, som de sammen vil arbejde for. »Den gode nation« kendes blandt andet på, at den

- fremmer trivslen for de mest sårbare medlemmer, såsom de ufødte, børnene, de gamle og flygtningene
- søger den mindst voldelige løsning på konflikter, aldrig tager del i forebyggende krigsførelse og aldrig anvender tortur
- sørger for, at alle indbyggere har en indkomst, der kan dække de basale fornødenheder og
- opretholder sikre, men porøse grænser for sit territorium og sin identitet.

På den måde er Resam også et fredsprojekt: »Vi lærer hinanden at kende og bliver med tiden »gamle venner«. Når det netop er den øverste leder, der deltager, er det rela-

»» *Formålet er at skabe en mødeplads og et samtalerum for dem, Jeppe Hedaa kalder »de gejstlige«.* ««

tivt modne mennesker, som kender deres eget ståsted og nyder tillid i baglandet. De sidder ikke med en frygt for at skulle adoptere andres traditioner eller synspunkter. De ved, hvad de selv og deres organisation står for, og tør derfor lære den anden at kende. Det har vist sig at være godt. Resam Forum er nogle skønne, dejlige mennesker. Store forbilleder«, siger Jeppe Hedaa.

Fra klima til immigration

Jeppe Hedaa og den ansatte sekretariatsleder Nik Bredholdt, der er katolik, sætter kursen. De foreslår, hvilke emner der tages op. Således har det hidtil været fx omskæring og klima. Dernæst skal »de gejstlige« blive enige om indholdet, som så formidles til omverdenen i pressemeddelelser, video, læserbreve og kronikker: »For tro skal på dagsordenen og præge vores samfund. De tre monoteistiske trosretninger har meget grundliggende til fælles, og vores fælles værdier bør have en værdipolitisk stemme, når vi taler om moderne dilemmaer.«

»» *Vi lærer hinanden at kende og bliver med tiden »gamle venner«.* ««

Jeppe Hedaa, 55 år:

- IT-direktør for firmaet 7N, der har ca. 1.500 IT-konsulenter på verdensplan
- Mangemillionær – »men pengene står jo i virksomheden«

Om fx miljøet er man i Resam Forum enige om, at det ikke er i orden at prioritere økonomisk fremgang frem for miljøet og fremtidige generationers livsvilkår. Næste tema ser ud til at blive immigration. Hvad betyder det, når folk flytter eller bliver hjemløse? Hvad er et hjem? Også det evige hjem. Hvad er fakta?

Når Resam lancerer et tema, vil der følge en fakta-pakke med. Den hentes hos de mest kvalificerede specialister i verden: »Vi skal klæde kirkelederne på til at tale i Deadline«, som Jeppe Hedaa siger. Lone Møller-Hansen har som generalsekretær været med fra begyndelsen. Fra 1. oktober overtager Torben Andersen som ny generalsekretær hen-

des plads som »nr. 1« fra BaptistKirken, og han vil fremover fx skrive under på fælles udtalelser til aviserne og optræde i videoer.

Resam – Religion og Samfund:

- samtaleforum for religiøse ledere i Danmark: jøder, kristne og muslimer
- Resam Forum har p.t. 16 medlemmer
- initiativtager er Jeppe Hedaa
- sekretariatsleder Nik Bredholt
- læs mere på www.resam.dk
- »Jeg er glad for betegnelsen: »Et surbundsbed for de 1.000 blomster«, siger Jeppe Hedaa

Hvad kan **Resam**?

Kan Resam noget, som Danske Kirkers Råd ikke kan? Danske Kirkers Råd er et handlekraftigt organ for alle kristne kirker. Men Resam kan noget andet, for her deltager jøder og muslimer i samtalen om det, der sker i samfundet.

[≡] Lone Møller-Hansen

[📁] Arkiv

»Vi oplever stærke kræfter, der vil presse religion og det åndelige ud af samfundet. Og lovgivningen for de fra folkekirken afvigende trossamfund gælder jo også de andre religioner. Derfor er det vigtigt at tale sammen; at blive medspillere i stedet for

modspillere.« Sådan sagde Tonny Jakobsen ved Danske Kirkers Råds årsmøde, da samtalen handlede om Resam.

Henrik Stubkjær supplerede: »Vi har nu en tænketank med et globalt udsyn. Vi kan spørge Resam om at lave et papir, som fortæller om noget, vi har brug for at få boret ud. Jeppe Hedaa, manden bag Resam, har gode kontakter ude i verden«.

Henrik Stubkjær kom med et eksempel: »I debatten om omskæring sad vi sammen med både jøder og muslimer. De har brug for os som rygstød, for det er da svært at tænke sig, at Danmark skulle være det første land, hvor du ikke kan bo som jøde eller muslim og praktisere din tro uden at være kriminel. Selv kunne jeg aldrig finde på at skære i min søn. Men Danmark bliver ikke mere demokra-

tisk, hvis vi ikke kan have jøder og muslimer boende hos os.«

Begge kirkeledere understreger, at de ikke udtaler sig på deres kirkes vegne, når de udtaler sig. »Resam er ikke kirken, men en civilsamfundsorganisation. Den er ikke i lommen på nogen, men er en selvstændig tænketank«, slog Tonny Jakobsen fast.

»Derfor er det vigtigt at tale sammen; at blive medspillere i stedet for modspillere.«

Henrik Stubkjær

- biskop i Viborg Stift
- tidligere formand for Danske Kirkers Råd

Tonny Jakobsen

- formand for FrikirkeNet
- præst i pinsekirken i Vejle

Overrabbiner Jair Melchior og hospitals-imam Naveed Baig sammen med Jeppe Hedaa, Resams initiativtager.

Overrabbineren og imamen om **Resam**

Naveed Baig, hospitals-imam og næstformand i Islamisk Studiecenter, er en af to imamer i Resam

Jair Melchior, overrabbiner, Det Jødiske Samfund i Danmark, repræsenterer jødedommen i Resam.

Hvad fik dig til at engagere dig i Resam og bruge tid på det?

Fordi det så ud som et seriøst og professionelt netværk, der ønskede, at religion skulle engagere og markere sig mere i samfundet. Kombinationen af religion og samfund var tiltalende, ligesom visionerne var det. Det gjorde også indtryk, at man var i stand til at samle så mange forskellige retninger inden for kristendommen

især, men også have jødedom og islam repræsenteret. Det interreligiøse samarbejde har interesseret mig siden teenageårene.

Jeg synes, det er en af de vigtigste ting, jeg gør som rabbiner. Jødedommen (og efter min mening alle eller de fleste religioner) er ikke en privat sag. Det handler om at være engageret i samfundet, påvirke det og at tage ansvar for det, som sker omkring os.

Hvilken forskel håber du, Resam kommer til at gøre?

At det vil give religion og spiritualitet mere plads i samfundsdebatten. Ændre diskursen fra et »os og dem« til et VI. Religiøse samfund har mange fælles mål, og vi har også mange ting til fælles inden for de monoteistiske trosretninger.

Jeg håber, Resam bliver et forum, man kigger på for at få inspiration, og at vi gør en forskel for vores trosfæller, politikere og for mennesker generelt.

Hvad glæder du dig mest over i det år, der er gået, hvor Resam har været virksom?

Resam har formået at arbejde struktureret og at fokusere på Den Gode Nation-tanken, hvor klima har været i fokus. Jeg synes allerede, at vi i det første år er kommet ud med stærke budskaber. Det er forhåbentlig starten på noget godt. Den Gode Nation er ikke nogen utopi.

Valget og enigheden om at tage klimaet som et emne. Det handler ikke om vores rettigheder, men om vores forpligtelser.

Historie om en elefant

Jeg sætter mig til rette ved bordet. Stemningen er intens. Alle kender hinanden. Alligevel er der tavst, og blikkene lyser af mistillid, vrede og frustration. Der er ingen grund til smalltalk. Så jeg fisker en lille plastikelefant frem fra min lomme, stiller den på bordet og siger: »Nu vil jeg gerne fortælle jer en historie om en elefant«.

[≡] Mads Lindholm,
erhvervspsykolog, ph.d
[✍] Hans Møller, mollers.dk

Der står en gruppe af mennesker. De har bind for øjnene. Og de skal forsøge at beskrive, hvad de står ved siden af. Én mærker efter og siger: »Det føles som stammen på et stort træ«. En anden siger: »Det er bjeligt, måske et tæppe?« En tredje insisterer: »Det er helt klart en slange!«

I virkeligheden står de omkring den samme genstand, en elefant, men har fat hver deres sted. Det er essensen af en konflikt.

Bøf eller global opvarmning?

En konflikt handler i bund og grund om, at vi ser forskelligt på en sag. Vi har så at sige fat forskellige steder på elefanten.

Fra det sted, hvor jeg står, er det meget svært at forstå dit perspektiv. For det, jeg ser tydeligst, er det, jeg har tæet på mig. Og jeg betragter det ud fra de værdier, jeg er run-

det af, og de ønsker, jeg har for mig selv og min verden. »Når jeg ser en rød bøf på min tallerken, er det svært at forstå, at du ser dyremishandling og global opvarmning«. For eksempel.

Et fortærsket slogan siger, at samtale fremmer forståelsen. Udfordringen ved mange konflikter er, at samtalen enten er hørt op eller aldrig har været der. Når man grundlæggende ikke føler sig forstået, vil man ofte instinktivt søge et andet sted hen. Tale med andre. Måske bagtale. Eller forsvare sig selv.

Jeg ser den virkelighed, der er min. Du ser den, der er din. Oftest kan det give anledning til spændende samtaler og gode diskussioner. Men når vi er fastlåst i en konflikt, har samtalen ofte brug for at blive hjulpet på vej af en part, der ikke er del af striden.

Konflikter som vilkår

Når jeg holder kurser om konflikter, oplever jeg tit deltagere, der spørger om redskaber til at undgå konflikter. Det er for så vidt ikke så svært at give, man skal blot bøje af, føje sig,

gå under radaren eller være ligeglad. Det giver ikke megen mening i længden.

Ønsket om at undgå konflikter bunder ofte i, at konflikter opfattes som noget negativt. Men konflikter opstår dér, hvor mennesker er sammen. Det er naturligt. Så i stedet for at se konflikter som negative eller positive kan man også se dem som et vilkår. Som noget, man skal øve sig i at håndtere.

Undersøgelser af grupper, der fungerer særlig godt, viser, at der ikke er tale om grupper uden konflikter. Tværtimod er det de grupper, som mestrer at håndtere konflikter på en god måde. Det handler ikke nødvendigvis om at give hinanden ret. Det handler i stedet om at forstå hinandens perspektiver og anerkende, at min måde at se verden på ikke nødvendigvis er den eneste rigtige.

»Selv i højspændte konflikter kan samtalen i sig selv være helende.«

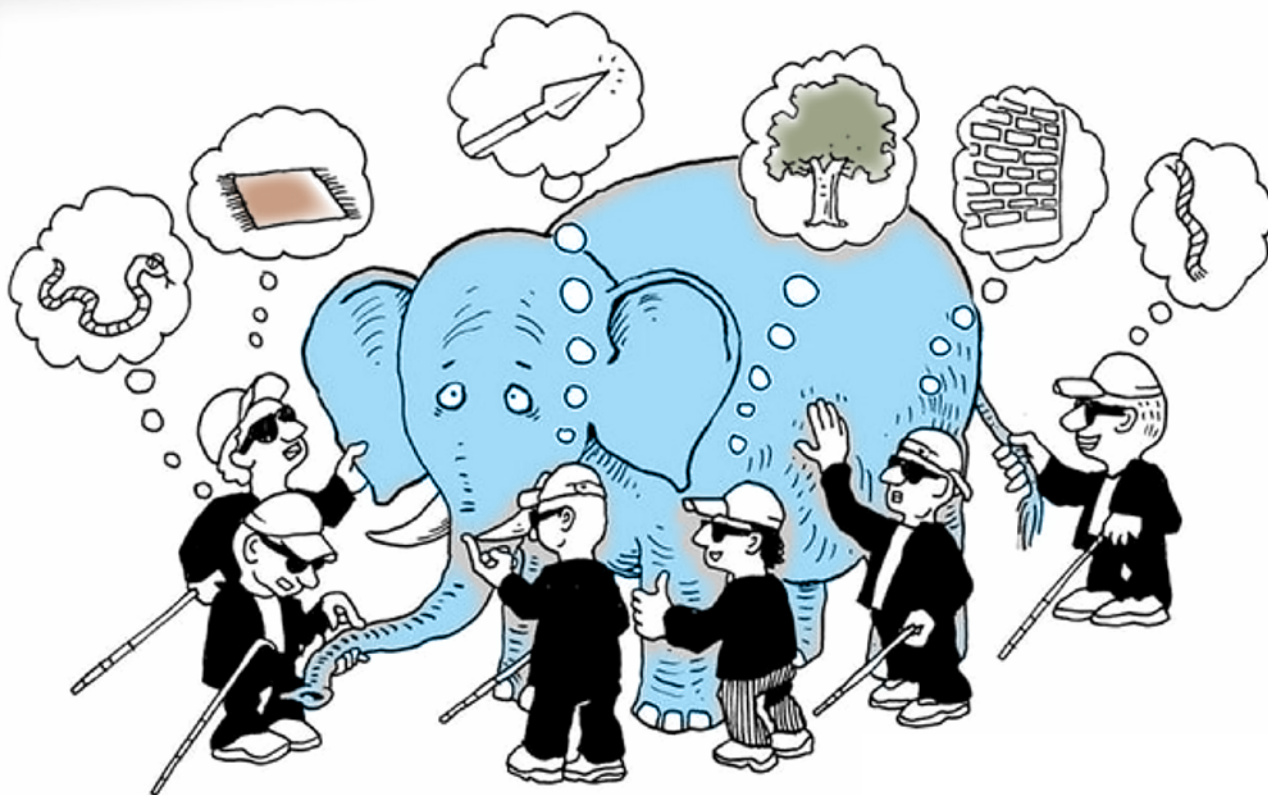
En mulighed for at blive klogere

Selv i højspændte konflikter kan samtalen i sig selv være helende. Når der skabes et rum, hvor man lytter til hinanden og forsøger at se verden fra en andens perspektiv, har alle parter mulighed for at udvikle sig. Man bliver ikke nødvendigvis enige, men man forstår måske hinanden bedre.

Andre gange må man acceptere, at der ikke kan bygges bro imellem synspunkterne. Man

kan være så langt fra hinanden, at det hverken er gavnligt eller godt at gøre forsøget. Det kan i sig selv kræve mod at acceptere. Ikke alle konflikter kan løses. Men de fleste rummer en mulighed for at blive klogere.

» Udfordringen ved mange konflikter er, at samtalen enten er hørt op eller aldrig har været der. «

Kirkens rolle i den politiske verdensfred

Lige mellem Hamborg og Lübeck i Nordtyskland ligger den lille by Bad Oldesloe. Blandt byens få seværdigheder er et lille stråttækt hus gemt bag nogle høje træer. Måske var det her, at den hollandske præst Menno Simons boede efter sin fordrivelse fra Wismar i 1554 til sin død i 1561. Han søgte øjensynligt tilflugt hos en såkaldt »døbergruppe«, der boede i området.

[≡] Peter Lodberg, professor,
dr. theol., Aarhus Universitet

[📷] Khürt Williams – Unsplash
og Bent Hylleberg

Ved Menno Simons hus i Bad Oldesloe er der en lille mindelund. Her står en blodbøg. Den blev plantet i 2012, og en mindeplade fortæller, at blodbøgen blev plantet af repræsentanter fra Det lutherske Verdensforbund og Mennoniternes Internationale Konference.

Det skete for at markere udsoningen mellem lutheranere og mennonitter, efter at de lutherske kirker i 2010 bad om undskyldning for, at lutherske kirker gennem tiden – helt til-

bage til Martin Luther selv – har forfulgt eller opfordret til forfølgelse af døbergrupper, fordi de praktiserer voksendåb og forkaster både edsaflægning og militærtjeneste.

Udsoning mellem kirker og religioner

Udsoningen mellem lutheranere og mennonitter er et godt eksempel på, hvad der er kirkens rolle i den politiske verdensfred. Den skal selv gå foran i bestræbelserne på at slutte fred mellem mennesker af forskellige teologiske og religiøse opfattelser. For 500 år siden var det strid mellem de kristne konfessioner, der bidrog til krig i Europa, og der skulle gå lige så lang tid, før udsoning kunne realiseres. Nok er der fortsat forskelle mellem lutheranere og mennonitter, men de er ikke anledning til forfølgelse.

»» Vi kan ikke afskaffe religion,
fordi der er religiøst motiverede
konflikter. ««

I dag er det ofte uenigheder og konflikter mellem religionerne, der bidrager til at skabe ufred mange steder i verden, når økonomiske og politiske magtinteresser benytter sig af eller blander sig med religiøse idealer og drømme om det perfekte samfund.

Vi kan ikke afskaffe religion, fordi der er religiøst motiverede konflikter – ligesom vi heller ikke kan afskaffe politik eller økonomi, fordi de er årsag til krig om land, ressourcer eller adgang til nye markeder. Vi er nødt til at finde måder, som kan forhindre, at politiske, øko-

nomiske eller religiøse uenigheder udvikler sig til krig. Vi er nødt til at oparbejde måder, hvorpå vi kan leve med vores forskelligheder, så de bliver en styrke og ikke en byrde. Her har kirken fortsat meget at lære – ikke mindst de nationale storkirker i verden.

Forbered freden

Der skal være en røst i verden, der insisterer på, at det er bedre at forberede freden end krigen. Kirken skal sammen med andre institutioner være en sådan røst. Det kræver, at kirken er forsonet med sig selv, hvis den skal virke forsonende i verden.

Nok er det ikke altid, at verdens politiske ledere lytter til kirkens røst, men der kommer altid en ny situation efter en krig eller en konflikt, hvor det er vigtigt, at der er personer, som har troværdighed og legitimitet, når

freden skal etableres. Kirken og dens folk kan tænke langsigtet, fordi kirken hviler på mange århundreders opsamlet erfaring for, hvordan vi håndterer, at historiske begivenheder afløser hinanden.

Midt i den mest udsigtsløse situation er det kirkens opgave at forkynde håb midt i håbløsheden. Håbet indeholder en anden dimension end optimisme, fordi det går dybere og er mere udholdende. Håbet kan udtrykkes i form af den jødisk-amerikanske filosof Hannah Arendts udsagn om, at vi ikke fødes for at dø, men for at få en ny begyndelse.

Kirkens budskab og indsats i verden hviler på tanken om, at der altid kommer en tid til en ny begyndelse, så vi kan leve vores liv i overensstemmelse med Skaberens hensigt – et liv i fred, glæde, taknemlighed og retfærdighed.

Det betyder, at vi betragter verdens krige →

Måske Menno Simons hus i Bad Oldesloe.

»» Der skal være en røst i verden,
der insisterer på, at det er bedre at
forberede freden end krigen. ««

→ og konflikter som en udfordring til at få skabt fred og ikke som en trussel om vores egen undergang. Vi skal ikke være drevet af frygten, men af håbet om, at det kan lade sig gøre, at mennesker kan leve livet i hele dets fylde.

FN's Verdensmål

Det er vigtigt at huske, at der skal være mere at miste ved en krig, end der skal være at vinde. Det skal ikke kunne betale sig at gå i krig, men det skal kunne betale sig at søge freden. Det kræver, at der er adgang til

» Midt i den mest udsigtsløse situation er det kirkens opgave at forkynde håb midt i håbløsheden. «

arbejde, uddannelse, sikkerhed og offentlige institutioner, der fungerer uden korruption.

Hvis ikke politikerne og borgerne er i stand til at sikre de forhold, så må kirken råbe samfundet op, så det lever op til sit ansvar. Et skridt på vejen er, at kirken bakker op om FN's Verdensmål, der går ud på at skabe forudsætninger for fred.

At skabe og holde fred kræver tid, udholdenhed og vedvarende indsats. Det tog 500 år, før lutheranere og mennonitter forsonede sig. Så lang tid behøver det ikke altid at tage, men

Mindetavle for Menno Simons.

Mindeplade for forsoningen mellem lutheranere og mennonitter

eksemplet viser, hvad det kræver, når majoritet og minoritet skal finde ud af det.

Europa er et helt andet sted end for 500 år siden. Nok er der fortsat store udfordringer, når freden skal holdes, men med erfaringerne fra Den Westfalske Fred i 1648 og to verdenskrige i det 20. århundrede har kirken sammen med resten af det europæiske samfund fundet metoder til at opretholde freden, som vi også skal huske kan gælde resten af verden.

» At skabe og holde fred kræver tid, udholdenhed og vedvarende indsats. «

100 års FRED – eller?

Folkeforbundet blev oprettet i år for 100 år siden. Det var en del af Versaillestraktaten, fredsslutningen efter 1. Verdenskrig. Formålet var at sikre freden ved at sanktionere aggressive stater og arbejde for nedrustning.

[≡] Asger Hylleberg

Efter 1. Verdenskrig dikterede sejrmagterne: Frankrig, England og USA fredsbestemmelserne til Tyskland, som blev pålagt store krigsskadeserstatninger. Tyskland underskrev under protest. Hermed var kimen lagt til en fortsættelse af »Den Europæiske Borgerkrig« kun 20 år senere.

USA's præsident Wilson var idémand til Folkeforbundet. Det blev oprettet af sejrherrene, der udgjorde 29 lande, samt 13 neutrale lande heriblandt Danmark. USA blev ikke medlem, men førte en isolationspolitik i mellemkrigstiden.

FN, De forenede Nationer

De allierede, der udgjorde 50 lande, vedtog FN-pagten den 26. juni 1945. FNs formål er 'at frelse kommende generationer fra krigens svøbe'. Menneskerettighederne er formuleret i FN, som nu har 193 medlemslande.

Erfaringerne fra Folkeforbundet har betydet meget for FN's opbygning og organisering. Fem stormagter har veto-ret, og yderligere ti lande kan på skift være medlemmer af sikkerhedsrådet.

Har der været fred – fravær af krig – de seneste 100 år?

Nej, desværre har verden været præget af stormagtskonflikter og regionale krige ofte med stormagtsindblanding; men der er skabt et forum for samtale om fred.

Danmark opgav sin neutralitetspolitik i 1949 og har deltaget i fredsbevarende operationer i flere konfliktområder. Men Danmark har også med en aktivistisk udenrigspolitik deltaget i krige – langt hjemmefra.

Versaillestraktaten blev til i 1919. Er det længe siden? 100 år. Tja ... min mor blev to år i 1919.

FNs fredssymbol – »Jorden set fra Nordpolen omgivet af to olivengrene«.

Lidt historie

1. Verdenskrig 1914-1918
Versaillestraktaten 1919
Folkeforbundet 1919-1946
2. Verdenskrig, Asien 1937-august 1945
2. Verdenskrig, Europa 1939-maj 1945
De Forenede Nationer, FN 1945-

Asger Hylleberg

- folkeskolelærer med linjefag i historie og samfundsfag
- tidligere viceskoleinspektør
- medlem af Brovst Baptistmenighed

Læs en udvidet udgave med en dansk vinkel på Versaillestraktaten på www.baptist.dk.

»Men der er skabt et forum for samtale om fred.«

Livsmod på trods

Herdis Larsen, forfatter til *At være i Kristus – livsmod på trods*, kunne sagtens have været et liv med dissemineret sklerose foruden. Men ellers var hun nok ikke kommet til så dyb en afhængighed af Gud – en afhængighed og en kærlighed, som har inspireret hende til at dele ud af sine erfaringer for at opmuntre andre.

[≡] Jamie Lynn Cunningham

[📷] Privat

En kvinde kigger på mig fra sin kørestol igennem opgangens glasruder. Et lidt forvirret smil spreder sig over hendes læber, og hun vinker retur med usikkerhed. Jeg undskylder min forsinkelse, men hun siger, at jeg faktisk er tidligt på den – vores aftale er først i morgen! Herdis Larsen tager det meget pænt og byder mig indenfor.

Jeg har alligevel dårlig samvittighed over at presse hendes rytme med min forvirring, og jeg kan heller ikke skubbe hende i kørestolen, fordi jeg selv har en rygmærskade. Hun vælger straks sin minicrosser, og jeg skal gå i et meget rask tempo for at følge med. Idéerne ruller næsten lige så stærkt, så jeg skal være hurtig og høre godt efter.

Herdis' børn

Biologiske børn har den tidligere præst ikke, men hun fortæller med glæde om sine niecer, hvis ansigter fylder væggene i stuen.

Herdis spørger til min datter og til mit liv med handicap, og der er ingen tvivl om, at det er vigtigt for hende at være der for andre, i det omfang hun kan. Derfor tjener hun i Koinonia, den internationale menighed i Aalborg,

»Overholder hun ikke kroppens begrænsninger, betaler hun prisen senere.«

hvor hun nyder at tale engelsk – især med unge mennesker, som ikke kender den danske måde at forstå tid på. På altanen med velplejede tomatplanter og udsigt til markblomster i haven griner vi af det med tid, fordi jeg selv er tidsoptimist, og Herdis er ikke vant til uorden.

De frodige blomster i vindueskarmen er næsten symbolske for den struktur og selvdisciplin, Herdis har været nødt til at mestre på grund af sin kroniske sygdom, der meget hurtigt tapper hende for energi. Overholder hun ikke kroppens begrænsninger, betaler hun prisen senere. De vilde blomster udenfor kunne være et billede på, at der skal gives plads, når det handler om andre.

Herdis' bøger

Flere bøger og mange venner er til trøst og opmuntring for denne kvinde, der har brugt ca. halvdelen af sit liv på at forstå lidelsens væsen. Herdis holder utrolig meget af andagtsbogen Himmellys af Joni Eareckson

Tada. Hun synes ikke om Earecksons lidelses-teologi, men de finder begge trøst i ordene: »Guds magt udøves bedst i vores magtesløshed.«¹ Derfor skal vi gøre som Paulus: »Prale af vores svagheder og glæde os over vores begrænsninger, for de baner vejen for Guds styrke i vores liv.«²

Herdis er ikke fri for øv-dage og en døds-længsel, som er velkendt for de fleste med en kronisk sygdom. Hun føler selv, at hun ikke altid har været Gud nær. For ca. seks år siden begyndte hun at skrive *At være i Kristus – livsmod på trods* til sig selv. Men puf fra gode venner og ros for den første bog: *På trods af – at leve med lidelsen* fik Herdis til at overveje at udfordre Janteloven – selv om hun er sønderjyde af opvækst og nordjyde ved valg. På en kvindekonference i Berlin så hun skiltet: *Buchschreiben*. Det tog Herdis som et tegn fra Gud – det var det spark, der manglede. Med det ydmyge ønske »at opmuntre andre, og at Gud må blive set og ikke mig – selv om det lyder meget fromt«, håber Herdis, at folk vil tage godt imod det endelige produkt.

1 2. Korintherbrev kap.12, vers 9

2 Joni Eareckson Tada: Himmellys

»» Det er vigtigt for Herdis at
være der for
andre, i det
omfang hun
kan. ««

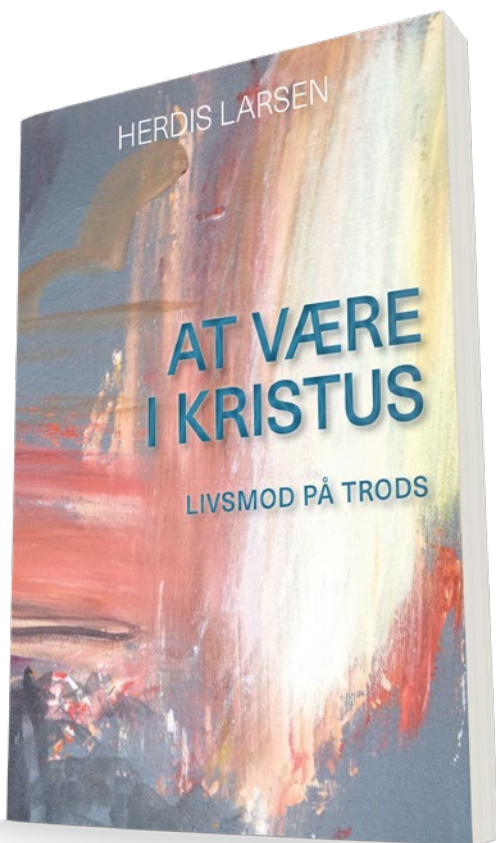
Herdis Larsen, 63 år:

- uddannet på Baptistsamfundets Teologiske Seminarium i Tølløse og på Baptisternes Teologiske Seminarium i Rüschlikon, Schweiz
- præst i Nibe og Løgstør samt Hals menigheder

At være i Kristus – livsmod på trods

[] Jamie Lynn Cunningham

Forfatteren Herdis Larsen har i juli måned udgivet sin anden bog. En god ven, Erik Boye, har designet omslaget, og Herdis Larsen takker en del trofaste venner for deres støtte omkring bogens tilblivelse. Temaet »taknemmelighed« synes at gennemsyre hele bogen, selv om Herdis Larsen sætter fokus på nogle svære oplevelser og på spørgsmålet: »Hvorfor helbreder Gud mig ikke?«

Forfatteren har tidligere udgivet en mindre andagtsbog: *På trods – at leve med lidelsen*, men det er snart 22 år siden. Hendes nyeste bog er inddelt i 14 kapitler plus forord, fakta om sklerose og lidt om hende selv. Den skulle minde en del om den tidligere udgivelse, da den tager udgangspunkt i samme emne, dog med uddybende karakter.

Bogen er let at læse og kan med glæde læses af alle både som andagtsbog og som bibelstudium. Den lægger op til refleksion og dialog, da alle kapitler følges af »Spørgsmål til overvejelse«, hvor man sagens kan være med, selv om man ikke selv lider af en kronisk sygdom.

Der er en selvbiografisk tråd igennem bogen, men et studie i teologi vægtes højt. Herdis Larsen citerer løbende fra Bibelen for at understøtte sine synspunkter og erfaringer omkring sygdom og tab, da lidelse nok er noget af det sværeste at forklare, når man tror på en kærlig og skabende Gud. Således får bogen også ballast og universel værdi – måske især for pårørende og andre, der har med de svageste i samfundet at gøre. Bogen giver et kristent bud på livets svære spørgsmål – selv længslen efter liv efter døden.

»Der er en selvbiografisk tråd igennem bogen, men et studie i teologi vægtes højt.«

At være i Kristus – livsmod på trods

Af Herdis Larsen, ProRex 2019

ISBN: 9788770681629,

106 sider, kr. 129,95

Tal med **elefanten** i rummet

Der sidder en smuk, ung kvinde i lænestolen på scenen – med tatoveringer, piercing i næsen og lidt sej og flippet hårstil. Christine Walsøe (27 år) stråler trods den stigende temperatur og spændingen i teltet på Sommerstævnet.

[≡] Jamie Cunningham

[📷] Kasper Klarskov

Christine er kristen ... og lesbisk.

Intervieweren Kristian Bonde-Nielsen siger humoristisk, at han måske skal præsentere sig som heteroseksuel kristen fremover, siden Christine føler sig nødt til at forsvare og forklare sin seksualitet i kristen sammenhæng.

Hun er med i en Hillsong-menighed i København, har taget 3K-uddannelsen (Kultur, Kristendom og Kommunikation) og er netop blevet uddannet brandmand.

Pigen fra Rødovre voksede op i et kristent hjem og gik på en kristen friskole. I 3. g blev hun helt klar over, at hun var anderledes end

sine veninder. Hun spillede fodbold som så mange andre piger, men kunne ikke være med, når veninderne både i og udenfor kirkesammenhæng snakkede om fyre og dating. Hun var tiltrukket af sit eget køn.

Hun sprang ud, da hun forelskede sig i en pige, men blev meget chokeret og skuffet over forældrenes reaktion. Kæresten var ikke velkommen til familiefester. Stemningen derhjemme var så tung, at hun længtes efter at flytte hjemmefra, selvom hun indtil da havde følt sig totalt elsket og accepteret.

Identitetskrise

Storebroderen og de nye homoseksuelle venner var de største støtter i en tid, da hun følte sig forkert og ligefrem sygeliggjort af nogle fra den kristne omgangskreds. Andre bakkede

hende op. Samtidig var der ikke megen forståelse i LGBT+ kulturen for, at hun fortsat identificerede sig som kristen. Fordommen dér var, at alle kristne hader homoseksuelle. Derfor virkede de to sider af Christines identitet uforenelige.

Hun udforskede sine lesbiske følelser i LGBT+ miljøet, hvor hun følte, at seksualiteten fyldte for meget. Hun mærkede, at den ikke kunne ikke stå alene. Hun vidste, at en tjeneste for Kristus også skulle have plads i hendes liv. Hvordan kunne hun kombinere de to livstile, som generelt opfattes som modstridende?

Først søgte hun frivilligt at udrydde sine homoseksuelle følelser i kristne kredse. Imens blev hun fulgt af DR-kameraer i otte måneder til dokumentar-serien »Homo-helbredelsen« – en titel, hun ikke selv har valgt og finder uheldig. Hun oplevede en hård konfrontation med en amerikansk kvinde og måtte indse, at de lesbiske følelser var blivende.

Tjeneste med betingelser

Christine har valgt at tilsidesætte sine seksuelle behov for at kunne tjene i en menighed, →

LGBT+ er en fællesbetegnelse for mennesker, der hverken er heteroseksuelle eller ciskønnede (én, der identificerer sig med et andet køn end det, de blev tildelt ved fødslen). Bogstaverne står for Lesbian (lesbisk), Gay (bøsse), Bisexual (biseksuel) og Transgender (transkønnet). Plustegnet indikerer, at andre køns- og seksuelle minoriteter er inkluderet.

Læs også Pia Nielsens ærlige debatindlæg: »Det er på tide at tale med elefanten« på web-baptist.dk

»Tavsheden er tusinde gange værre end akavede spørgsmål.«

der ser LGBT+ personer som et syndigt valg. Trods kirkens syn på lesbiske, føler hun sig elsket og accepteret som person. Der er blot den betingelse, at hun aldrig vil kunne have den ledende rolle i menigheden, som hun har nu, hvis hun vælger at få en kvindelig kæreste. Hun vil dog stadig være velkommen til at komme i kirken.

Tilhørernes reaktioner

I teltet er der godt fyldt op. Nogle undrer sig over Christines valg af menighed. Menighedens betingelser er enten for slappe eller for stramme. Hun smiler forsigtigt og holder blikket nede under spørgerunden. Hun er vant til at møde megen kritik i disse kredse, men kigger forbavset og taknemligt op, da én inviterer hende til at være en fuldgyldig tjener i deres menighed. En anden foreslår, at hun lever i cølibat med reference til Første Korintherbrev. En tredje påpeger, at alle, der sidder i teltet, er syndere frikøbt af Kristus. Det bliver påpeget, at der står mere i Bibelen imod skilsmisse og

at blive gift igen, end der står om sodomi. En ung kvinde bruger lejligheden til at springe ud som biseksuel og er frustreret over, at kristne taler om LGBT+-personer som syge.

Opfordring til samtale

Christine bliver spurgt, hvad både kristne og homoseksuelle kan gøre for at komme hinanden nærmere. Hun ønsker rum til samtalen og nysgerrighed på personen. Kun med formålet at lytte: »Tavsheden er tusinde gange værre end akavede spørgsmål«. Hun mener, at fordomme spiller en stor rolle på begge sider og håber, at samtale kan afskaffe dem.

Christine er ikke kommet nærmere en forsoning mellem sine kristne og lesbiske følelser: »Det er lidt komisk, at folk henviser deres kristne unge til mig med deres identitetskriser. Jeg står stadig midt i min.« Hun har ikke svaret, men hun kan anerkende andres udfordringer uden fordømmelse. For som så mange andre længes hun efter tosamhed og en familie, hvor hun kan opleve tryghed og nærvær. Man er slet ikke i tvivl om, at hendes ønske om at elske gælder langt ud over det seksuelle og kun dem, der er som hun selv.

»» *Fordommen dér var,
at alle kristne hader
homoseksuelle.* ««

Fællesskab er det mest dyrebare, vi har!

»Det handler ikke bare om et dårligt match, hvis en relation ikke fungerer. Gode fællesskaber kommer og lever ikke af sig selv. Men de kan forsvinde helt af sig selv!« Interview med Per-Arne Dahl.

[≡] Lars Midtgaard

[📷] Kasper Klarskov

I efteråret udkommer Per-Arne Dahls bog »Sårbarhedens kraft og risiko«. Det var også tema for hans undervisning på sommerstævnet i Lindenberg.

Jeg antager, at der ikke er stor forskel på Norge og Danmark – hvilke trusler ser du mod det gode fællesskab i dag?

Den norske miljøforkæmper, Erik Dammann, har helt ret i sit fokus på de store trusler mod det ydre miljø. Vores klima er ved at blive overophedet. Men Dammann siger også, at vores indre miljø trues af kulde og frost – af splid. Som om gode fællesskaber og relationer kan klare sig helt af sig selv. Og hvis det ikke går af sig selv, må vi bare forlade relationen og fællesskabet.

Virkeligheden er meget mere kompleks. Det handler ikke bare om et dårligt match, hvis en relation ikke fungerer. Gode fællesskaber kommer og lever ikke af sig selv. Men de kan forsvinde helt af sig selv! Hvis ikke vi gør noget

aktivt for at forhindre det. Derfor er det godt, at I tager temaet om fællesskabet op her på stævnet. I må også tage det op på de kommende stævner.

Energi-lækage

For netop fællesskab er noget af det mest dyrebare, vi har. Gode relationer og gode fællesskaber er vigtige for vores trivsel – uanset om det er i familien, på jobbet eller i menigheden. Når vi er i gode relationer, har vi det godt og kan opleve overskud. Men kommer der sår, problemer og kriser ind i relationerne, tager det opmærksomheden og skaber stor energilækage i vores relationer. Derfor er det så vigtigt, at vi tager det alvorligt og altid fokuserer på fællesskabet.

Du berører sårbarhedens muligheder, kraft og risici. Netop sårbarhed taler vi gerne om i kirken. Vi citerer Paulus om at være stærk i svagheden osv. Hvordan er kirken udrustet til at vove at være i sårbarheden?

Vi taler meget om svaghed, sårbarhed, ærlighed og åbenhed. Men det er lettere sagt end

gjort. Meget af det, vi kæmper med i den menneskelige eksistens – helt fra tidernes morgen – er en indbygget modstand i os mod at gøre det, vi godt véd, er det rigtige. Derfor er Dietrich Bonhoeffers bogtitel »Modstand og hengivelse« en rigtig god titel. For vi ønsker jo at leve i fred og fordragelighed med vores familie og nabo. Men hvorfor har vi så stor modstand i os mod at tale om det vanskelige, når det dukker op? Bonhoeffers svar er dette: »Alt, som er værdifuldt, har en pris!«

Tag livet som givet

Derfor tror jeg, at kirkens store udfordring er, at vi hjælper hinanden til at komme over denne barriere og besejre den iboende modstand og ikke lade os ødelægge ved at give efter for modstanden. Og ikke bare fortsætte med at tage livet for givet, men i stedet tage det som givet!

»» Gode fællesskaber kommer og lever ikke af sig selv. Men de kan forsvinde helt af sig selv!««

Bonhoeffer taler også om den billige og den dyre nåde. Det ligger måske i os at stræbe efter det, som ikke koster så meget?

Ja, præcis. »Den billige nåde«, siger Bonhoeffer, »er nåden unde opgør. Tilgivelse uden omkostning. Det er den nåde, vi giver os selv.« Det er egen-behandling, vores billige trøst. Hvorimod den kostbare nåde koster os noget. Fordi vi må give noget. Vi må smide masken og vise ansigt. Vi må ydmyge os, række hånden frem og sige: »Undskyld, bror! Undskyld, søster!« Jeg er overbevist om, at den kostbare nåde er kirkens hovedkilde. Samtidig ses den billige nåde som en menneskeret – at følge sit hjertes lyst, uanset hvad det koster for et andet menneske. Det er det fremherskende i vores kultur.

»Vi taler meget om svaghed, sårbarhed, ærlighed og åbenhed. Men det er lettere sagt end gjort.«

Per-Arne Dahl

- i 2011 kendt som »Utøya-præsten«, præst i Trefoldighetskirken, Domkirken og Stortinget i Oslo.
- 2014-18 biskop i Tunsberg
- tidligere leder af Institut for Sjelesorg og Samlivssenteret ved Modum Bad.

Mit livs kald

Som teenager drømte jeg om at læse naturvidenskab, biologi eller lignende. Jeg var fascineret af naturen og skaberværket – men jeg ændrede retning.

[≡] Lisbeth Hjordy Hansen,
lærer på Frøstruphøve Efterskole
[📷] Gabriel Lamza – Unsplash

Efter gymnasiet arbejdede jeg med tibetanske flygtningebørn på et børnehjem i Schweiz. Jeg blev grebet af, at jeg kunne gøre en forskel for de børn og unge, som jeg arbejdede med. Jeg har været spejderleder, siden jeg var 14 år, og mine erfaringer derfra brugte jeg dengang og i dag.

Jeg blev uddannet lærer og har arbejdet som lærer i 25 år; de fleste år som efterskolelærer. Og jeg elsker mit job! Det er ikke bare et arbejde. Jeg bruger mig selv, og at være lærer er en stor del af min identitet. Jeg har altid følt det som et kald. At være sammen med teenagere, få dem til at føle sig respekteret og

værdsat; at gøre dem nysgerrige på livet og have tillid til livet.

Min tro giver mit arbejde som lærer endnu større dimensioner. At jeg får lov og er kaldet til at gøre en forskel for de unge mennesker, jeg møder – personligt, fagligt og socialt. Det gør en stor forskel for mig og giver så meget mening, at jeg ofte siger tak, fordi jeg er sat i den opgave.

Jeg har altid ›backup‹

Troen på Gud og overbevisningen om, at Jesus er gået i forvejen og baner vejen for os, giver mig hver dag en tryghed. Når udfordringer opstår, og livet slår knuder, har jeg altid

›backup‹. Jeg takker hver dag Gud for at være der for mig, og jeg lægger problemer frem og bruger forbøn i mit arbejde med unge.

Kald som lærer

At bruge begrebet 'kald' om sit arbejde vil for nogen virke voldsomt, men jeg har altid været overbevist om, at jeg blev kaldet til at være lærer. I løbet af årene er jeg af og til stoppet op og har tænkt, at jeg burde prøve noget andet. Men jeg har aldrig kunnet finde på noget, der ville give mening.

Det er en velsignelse for mig at arbejde med unge, og jeg oplever det helt klart som mit livs kald.

»» *Min tro giver mit arbejde som lærer endnu større dimensioner.* ««

TORS DAGSTANKE

Hver uge bringer *baptist.dk* en kort kommentar til aktuelle begivenheder. Det sker på hjemmesiden og på Facebook. Den 22. august var det Torben Andersen, der kommenterede politisk magtarrogance.

Grønland er ikke til salg

Er det muligt at købe, hvad man vil, hvis man har penge nok? Er de frie markeds kræfter på spil i Trumps tanke-spind om at ville købe Grønland? Eller er det Grønlands politiske betydning eller kolonitidens menneskesyn, der er på spil?

Putin tillod sig at annektere Krim halvøen for år tilbage og udviser stor magtarrogance og herskesyge. Kineserne styrer Hong Kong med hård hånd.

»I er ikke af verden, men i verden«, siger Jesus til sine disciple og beder for os. Vi er kirke i en verden og kultur, hvor materialisme og magtbegær råder. Vi kaldes her til at være en mod-kultur. Lad Jesus i Bjergprædikenen være vores vejviser. Må vi udleve og ikke sælge ud af Jesus' ord i denne verden!

Dette er udtryk for skribentens egen holdning.

TORS DAGS
tanker

Døbt

Holbæk

09.06.2019:

Arezoo Noroozi Dizai, f. 10.01.1980

Masood Sadid, f. 27.03.1990

Kristuskirken/Regen

17.03.2019:

Mia Stella Lund Wahlberg, f. 05.09.2008

Optaget

Odense

09.06.2019: Raquel Nunes Rasmussen, f. 07.12.1979, døbt 31.12.1991 i Brasilien

Døde

Brovst

Lilian Inger Jensen, født 04.02.1936, døbt 12.09.1954 i Tølløse, døde 02.07.2019

Frederikshavn

Karl Aage Jensen, født 15.09.1929, døbt 07.05.1944 i Østhimmerland, døde 23.06.2019

Hjørring

Edith Jakobsen, født 10.01.1923, døbt 05.12.1943 i Hjørring, døde 20.06.2019

Kirsten Jørgensen, født 01.07.1932, døbt 14.05.1950 i Hjørring, døde 02.08.2019

Holbæk

Bernhard Hansen, født 14.12.1937, døbt 01.11.1968, døde 07.07.2019

Nørresundby-Vodskov

Kjeld Jensen, født 03.10.1936, døbt 01.11.1981 i Gandrup, døde 13.06.2019

Tølløse

Christian Augustinus Nielsen, født 10.02.1936, døbt 09.02.1958 i Tølløse, døde 09.07.2019

Østhimmerland

Anna Elise Margrethe Nielsen, f. Switzer, født 11.09.1927, døbt 13.06.1948 i Tølløse, døde 16.07.2019

Chin Bethel Church i Skjern har sendt stafetten til **Roskilde Baptistmenighed** med spørgsmålet: »Hvordan er det at være kirke med fokus på at skabe stærke fællesskaber på tværs af generationer, kultur og etnicitet?«

I Roskilde Baptistkirke har vi tre kendetegn: **Levende tro, stærkt fællesskab og lokalt engagement** – som er en omskrivelse af den engelske præst Mike Breens OP-IND-UD-trekant, der drejer sig om kristenlivets relationer og kald: Op til Gud, ind i fællesskabet og ud til mennesker.

[≡] Marie Bermann Schmidt

[🗨️] Menigheden

bund og grund tror vi, at det er de tre kendetegn, vi er kaldet til: **Levende tro, stærkt fællesskab og lokalt engagement.** Men egentlig bør de ikke adskilles og ses hver for sig. Det ene kendetegn eksisterer

» Og selvom det indimellem kan føles kaotisk – så må det være helligt kaos. «

ikke uden det andet. Vi kan ikke række ud til andre, hvis vores fællesskab halter, eller vores forhold til Gud er brudt. Ej heller kan vi opnå et fællesskab, om vi ikke har tro og hjerte for tjeneste, for vi er som kirke skabt til at nå andre. Og vi kan selvfølgelig ikke have en levende tro uden et menighedsfællesskab til at vokse i samt en vilje og lyst til at tjene eksempelvis de svage og udsatte – for hvad er tro uden gerninger?

På tværs – af generationer

I de seneste år har vi arbejdet med at skabe kontakt mellem menighedens yngre og ældre generationer. Begge parter oplevede nemlig en afstand, men samtidig et brændende ønske om nærhed. Derfor oprettede vi en slags »stamkort« på alle de unge med navne, billeder, job, skole m.m. – og så fik de ældre udleveret et par kort hver. Hensigten var at give de ældre indsigt i de unges liv, og at der

opstod kontakt mellem dem. Og det gjorde der faktisk. Flere mødtes og mødes stadig, drikker kaffe, beder sammen og hjælper med praktiske opgaver i hjemmet efter behov.

– af kulturer

I Roskilde Baptistkirke kommer vi fra vidt forskellige kirketraditioner og -samfund. Vi har baptister (både med stort og lille b), vi har pinsefolk, missionsforbundere, apostolere, vi har lutheranere, vi har konvertitter og ny-omvendte. Alt i alt en meget broget forsamling.

For at skabe ét gudstjenestefællesskab har vi forsøgt at skabe nye rammer og visioner for, hvordan vi holder gudstjeneste. Ved at italesætte formålet og hensigten med gudstjenesten fik vi mulighed for – trods kulturforskelle – at skabe enhed. Det er i det store og hele lykkedes.

– og af etniciteter

At være en menighed med flere etniciteter kan være noget af en udfordring. Alligevel har vi som menighed 'besluttet' at favne alle som én.

I årene efter flygtningekrisen i 2015 havde vi omkring 30-40 ny-omvendte iranere, der kom i kirken. Og vi oplevede dem som en stor berigelse for fællesskabet. Hver eneste dåb med vidnesbyrd om at have lært Kristus at kende som frelser, om at have opdaget, at Gud er en kærlig far fremfor en straffende hersker, og om at have erfaret, at de troendes fællesskab

bygger på omsorg og næstekærlighed og ikke kontrol og justits – dét åbnede alles øjne for, hvad det glade budskab i al sin enkelhed og storhed betyder.

Desværre måtte vi sige farvel til de fleste af dem pga. flygtningecentrenes omstruktureringer. Men det fik dog den utilsigtede betydning, at vi kunne tage os lidt mere af de få, der var tilbage. Og de tager nu del i forskellige praktiske arbejdsgrupper, menighedslivet og fællesskabet.

Længere, dybere og højere sammen med Gud

På vores menighedslejr i maj havde vi besøg af Jørn Hyldgaard, som under temaet 'Længere, dybere, højere' talte om, at det stærke fællesskab ikke blot har en social dimension, men også en åndelig. At vi er skabt og kaldet til fællesskab med og tjeneste for Gud, hinanden og andre.

Og selvom det indimellem kan føles kaotisk – så må det være helligt kaos. Når vi beder sammen, tilbeder sammen, lovsynger sammen, arbejder sammen, tjener sammen, taler sammen, læser Biblen sammen – oplever vi åndelig enhed. Og det er den enhed, som vores stærke fællesskab skal bygge på.

Roskilde Baptistmenighed sender stafetten videre til Tølløse Baptistmenighed med spørgsmålet: »Hvilken betydning har jeres nye tilbygning fået for jer som menighed?«

Min Fred giver jeg Jer

I mange kulturer hilser man hinanden med ønsket om fred. I Burundi og Rwanda bruger vi ordet ›amahoro‹, der betyder fred, og skal den have en tand mere, tilføjer vi ›Imana‹, der er ordet for Gud – altså ›amahoro Imana‹ eller ›Guds fred‹.

[≡] [📧] Morten Kofoed, missionssekretær, og Jonas Norgaard Mortensen, udsendt

Fredshilsnen genfinder vi også i det hebraiske ord ›shalom‹, der bruges til at hilse på et andet menneske, og på arabisk genfinder vi freden i ›salam‹ som hilsen eller ›mar salama‹, gå i fred, og ›salam elleikum‹, fred være med dig.

I Bibelen kan vi læse, at fred er en gave og et løfte fra Jesus: »Min fred giver jeg jer, jeg giver jer ikke, som verden giver.«¹ Og vi er som kristne kaldede til at være fredsstiftere. Det skal præge vores liv, vores teologi, vores relationer og vores verdenssyn.

Indre og ydre fred

I Filipperbrevet² står der, at Guds fred, der overgår alt forstand, er med til at bevare vores tanker i Kristus Jesus. Altså Guds fred får os til at fokusere på det vigtige, det rigtige og det gode.

Guds fred er så meget mere end fravær af ufred og krig. Fred er aktiv – måske endda aktivistisk. Vi kan få fred med Gud, fred med os selv og fred med vores medmennesker.

I Frans af Assisis berømte og radikale fredsbøn beder vi om, at Gud gør os til et redskab for fred. »Hvor der er had, lad mig så kærlighed. Hvor der er uretfærdighed, tilgivelse. Hvor der er tvivl, tro. For det er ved at give, at vi modtager. Det er ved at tilgive, at vi tilgives.«

»» Vi arbejder med forsoning og relationsopbygning for at skabe fred mellem mennesker, med dem selv og med Gud. ««

»» Det gøres bedst, hvor den indre og ydre fred i samlivet trives. ««

International mission som fredsskabende

I Det Gamle Testamente læser vi om Guds livsfylde.³ Når Gud velsigner ved at give shalom, ønsker han at stifte fred mellem sig selv og mennesker, og han ønsker at udfylde fysiske, åndelige og følelsesmæssige behov hos sit folk.

Det er på det bagtæppe af kærlighed og fred, vi driver mission.

Vi har flere formål med vores aktiviteter, men forsøger altid at se det gennem kærlighedens og fredens linse. I Burundi og Rwanda, der er hårdt prøvede på såvel den ydre som den indre fred, arbejder vi med forsoning og relationsopbygning for at skabe fred mellem mennesker, med dem selv og med Gud. Det er det, vi fremmer i arbejdet, når vi giver rum til kvinder, så de kan lære at læse og skrive.

I samværet med andre – naboer, myndigheder, ægtefæller, søstre og brødre – forbedres relationer. Etniske grupper, der ikke tidligere har arbejdet sammen eller været sammen, får øjnene op for, at der er flere ting, der samler dem, end der skiller dem.

Når mænd og kvinder arbejder sammen i

landbruget, stiger forståelsen, accepten og indsigten i hinandens liv. Hvor naboer før kun tænkte på sig selv og egne behov, dyrkning af marker, pasning af dyr og handel med fødevarer, rækker de nu ud og hjælper hinanden. Når ægtepar begynder at tale sammen, drøfte problemer og tage beslutninger sammen, så hæves selvværdet, respekten indfinder sig og relationer bliver genoprettet. Det er det, der bliver givet plads til i arbejdet, der skal forebygge kønsrelateret vold. Det gøres bedst, hvor den indre og ydre fred i samlivet trives. Det kræver arbejde, indsigt, forståelse og kirkens tilstedeværelse.

Når børn får mulighed for skolegang, leg og samvær med voksne, der vil dem det godt, og når familien får indtægter og er fælles om udvikling af børn, familie og lokalsamfund, så har fred, forsoning og relationer gode kår. Når udsatte grupper får adgang til simpel opsparing, lån og forsikring og i fællesskab beslutter det, der vedrører dem selv, familierne og lokalsamfundet, så fremmes forsoning, og freden spirer frem i de hårdt prøvede lande.

Vi kan alle stifte fred

Vi kan alle være i mission for fred. En mission for, at mennesker må møde Guds fred – en aktiv fred, som vil bevare dem, give dem livsfylde og fremgang og bringe dem i fred med Gud, dem selv, deres medmennesker og den verden og natur, hvor de lever.

Mennesker, der har modtaget Guds fred og fået fred som en gave og et løfte, kan i sidste ende dø i fred.

Salige er de, der stifter fred, for de skal kaldes Guds børn!⁴

»» Det er på det bagtæppe af kærlighed og fred, vi driver mission. ««

- 1 Johannes-evangeliet kap. 14, vers 27
- 2 Fillipper-brevet kap. 4, vers 7
- 3 4. Mosebog kap.6, vers 23 ff.
- 4 Matthæus-evangeliet kap. 5, vers 9

Fred, retfærdighed og stærke institutioner

[≡] Johanne Kofoed Lundegaard

Globalt

I spejdernes aktivitetshæfte »Byg en bedre verden« introduceres verdensmål nummer 16 således:

»Uden fred kan der ikke være nogen bæredygtig udvikling, og uden bæredygtig udvikling kan vi ikke opnå fred«. Så direkte siger FN det i forordet til Verdensmålene og fortsætter: »Det er grundlæggende vigtigt at sætte en stopper for krig, men freden kan ikke stå alene. Verdensmål 16 handler også om at reducere alle former for vold, blandt andet fra organiseret kriminalitet og terrorisme.«

Verdensmålene har siden 2015 været helt centrale for spejderarbejdet i hele verden. Men spejderne har arbejdet med målene, længe før de blev vedtaget af FN's generalforsamling. Faktisk er spejderbevægelsen verdens største upolitiske, fredsbevarende organisation. Der arbejdes med fred både på verdensplan og i de små lokale grupper.

– og lokalt

Jeg er selv flokleder hos Nørrebrospejderne, og det kan godt være svært for de mindste spejdere at forholde sig til de krige og den terror, der foregår ude i verden. Men der er heldigvis mange andre måder, man kan arbejde med fred på.

Som spejdere er det vigtigt for os at arbejde med, at der er en god tone, når vi taler til hinanden. Det er vigtigt, at der ikke er nogen, der føler sig mobbet, og det er vigtigt, at alle forstår, de er velkomne lige præcis, som de er.

Vi klæder spejderne på til at håndtere

konflikter. Vi leger lege, hvor de bliver kastet ud i at samarbejde og tale sammen – også med de spejdere, de normalt ikke taler med. Det giver dem værktøjer, de kan bruge

resten livet, og det lærer dem at være sammen med mange forskellige mennesker.

Målet er, at spejderne får det så langt ind i hjertet, at de, også når de ikke »går til spejder«, helt naturligt taler pænt til andre, stopper mobning og løser konflikter på fornuftige måder. Det er sådan, vi kan skabe en bedre verden, en verden med fred, retfærdighed og stærke institutioner.

